

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Tuuli Soodla-Tikkerbär
Tuuli.Soodla-Tikkerbar@kul.ee

Teie 08.05.2024

Meie 31.05.2024 nr 2.3-8/24/1330-2

Vastus nõudekirjale

Andmekaitse Inspeksioon sai Teie pöördumise, milles küsite nõu andmekogu põhimääruses kirjeldatava andmekoosseisu detailsuse osas. Märgite oma pöördumises, et andmekogu on hetkel arendusfaasis, mistõttu on andmekoosseis pidevas muutumises ja täpse andmekoosseisu kirjeldamine põhimääruses on probleeme tekitanud. Viitate oma kirjas inspeksiooni andmekogude juhendile, mille järgi peab põhimäärus sisaldama ammendavat loetelu andmekogusse kogutavatest andmetest, samuti infot, kelle kohta andmeid kogutakse.

Avaliku teabe seaduse § 43⁵ lõike 1 järgi sätestatakse andmekogu põhimääruses muu hulgas ka andmekogusse kogutavate andmete koosseis. Inspeksioon on oma andmekogude juhendis selgitanud, et andmekogusse kogutavate andmete täielik loetelu ei pea olema seaduses, kuid põhimäärus peab sisaldama ammendavat loetelu andmekogusse kogutavatest andmetest. See tähendab, et põhimääruses tuleb välja tuua andmekogusse kogutavate andmete arusaadav ja ülevaatlik koosseis. Ainult selliselt on välistatud, et andmekogus ei töödeldaks omaalgatuslikult andmeid, mida seal tegelikult olema ei pea. Eriti puudutab see isikuandmeid.

Küll aga on inspeksioon selgitanud ka seda, et põhimääruses ei pea täpselt välja tooma, millest nt elukoha aadress koosneb (maakond, vald, linn, tänav jne) või milliseid kontaktandmeid andmekogusse kogutakse. Piisab, kui põhimääruses on kirjas, et kogutakse elukoha aadresse ja kontakte. Sellisel juhul tuuakse andmete detailne koosseis välja juba RIHA¹ dokumentatsiooni hulka kuuluvas andmekoosseisu kirjeldavas tabelis².

Olete oma kirjas toonud näite olemasolevast põhimääruse kavandist, kus on punktidenäi välja toodud üldistatud andmekoosseisu grupp – laulu- ja tantsupidude kollektiivide üldandmed ning rahvakultuuri hoonete andmed. Soovite teada, kas sellisel üldistatud kujul andmekoosseisu grupist piisab ning detailsemat loetelu ei peaks põhimäärusesse üldse panema. Märgime, et pakutud kujul sätte lisamine põhimäärusesse ei taga kindlasti andmete töötlemise läbipaistvust, kuna sellele tuginedes võib andmekogusse koguda mistahes andmeid, mille kohta tegelikult igasugune teave puudub.

Siiski on Teie toodud näites osasid andmeid võimalik grupeerida. Nt punktid 1.3.6–1.3.12 võib kokkuvõtvalt põhimäärusesse lisada kui kollektiivi kontaktandmed. Samuti oleks punkti 1.4 osas, mis puudutab rahvakultuuri hoone andmeid, võimalik punktid 1.4.2–1.4.5 koondada üheks punktiks ehk rahvakultuurihoone asukoha andmeteks jne. Samuti on põhimääruse eelnõu seletuskirjas võimalik anda kogutavate andmete koosseisu kohta täpsemaid selgitusi.

¹ Riigi infosüsteemi halduse infosüsteem

² Vabariigi Valitsuse 28.02.2008 määruse nr 58 „Riigi infosüsteemi haldussüsteem“ § 18 lõige 3 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/114072023004#para18>)

Samas aga nt punkt 1.3.14 sisaldab kollektiivi liikmete nimekirja, mille puhul võib eeldada, et tegemist on füüsilisi isikuid puudutavate andmetega ehk isikuandmetega. Põhimäärusest ei ole aga aru saada, millist konkreetset teavet nimekiri sisaldab. Kui põhimääruses ei ole nimekirja andmekoosseisu täpselt kirjeldatud, siis võib andmekogu pidaja omal algatusel lisada nimekirja mistahes andmevälju ning hakata koguma andmeid, mida tegelikult koguma ei pea. Seega tuleks põhimääruses täpsemalt loetleda andmed, mida nimekiri sisaldab.

Kokkuvõtteks märgime, et andmekogu põhimäärus peab andma ülevaate sellest, milliseid andmeid andmekogusse kogutakse. Sealjuures tuleb silmas pidada seda, et mida tundlikumate andmetega on tegemist, seda täpsem peab olema põhimääruses toodud andmekoosseis. Olukorras, kus andmekogu funktsionaalsusi tulevikus edasi arendatakse, mille tulemusel muutub andmekogusse kogutavate andmete koosseis, kaasneb sellega ka vajadus muuta andmekogu põhimäärust. Vastasel juhul ei ole võimalik enam üheselt aru saada, miks, kuhu ja milliseid andmeid kogutakse.

Loodame, et selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Terje Enula
jurist
peadirektori volitusel